

Bijlage 1

Achtergronden archeologiebeleid

1. Geomorfologie en bodemkunde

De archeologische verwachting voor de gemeente Deventer is in hoge mate gebaseerd op de landschappelijke en bodemkundige context van bekende archeologische vindplaatsen. Hieronder staat een korte samenvatting van de fysisch geografische kenmerken van de gemeente Deventer. Een uitgebreide onderbouwing van de fysisch geografische bouwstenen van de archeologische verwachtingswaarden is te vinden in het rapport *'Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdrongen zijn... Fysisch- en historische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer'*.

Geomorfologie

Het natuurlijk landschap van de gemeente Deventer bestaat grotendeels uit dekzand. De basis van het landschap wordt gevormd door een Pleistoceen rivierlandschap. Als gevolg van opeenvolgende sedimentatie en erosie door afwisselend wind en water is in het pleniglaciaal (73.000 – 12.500 BP) een terrassenlandschap ontstaan. In het laat glaciaal (12.500 – 10.000 BP) is over dit terrassenlandschap als gevolg van (vaak lokale) verstuiving in de laatste ijstijd een pakket (jong) dekzand afgezet. Deze laag stuifzand vormde op de terrassen en in de oude rivierdalen kenmerkende ruggen en koppen, die goed geschikt waren voor akkerbouw. Vaak waren de dekzandruggen al vanaf de prehistorie door mensen in gebruik. De lager gelegen delen zijn minder intensief gebruikt en werden vaak pas in de volle of late middeleeuwen en nieuwe tijd bewoond.

Tijdens het laatste deel van de laatste ijstijd (ca. 15.000-10.000 jaar geleden) werd in het IJsseldal een grote hoeveelheid dekzand afgezet. Het gevolg was de vorming van een dekzandrug, die als waterscheiding ging fungeren. Hierdoor stond het noordelijke deel van de IJssel bij Deventer niet meer in contact met de Rijn en werd door het IJsseldal alleen water van lokale beken naar het noorden afgevoerd. In de loop der tijd vond vernatting plaats, omdat de beken in het IJsseldal die naar het zuiden afwaterden door overstromingen uit het riviereengebied naar het noorden werden gestuwd. Hierdoor ontstond uiteindelijk tussen 350 en 600 een doorbraak in de waterscheiding en vanaf dat moment was (weer) sprake van een grote rivier in het IJsseldal. Het tijdstip waarop de waterscheiding doorbrak, is nog onbekend. Duidelijk is wel dat er in de prehistorie en de Romeinse tijd geen grote rivier door het IJsseldal stroomde.

Vanaf het doorbreken van de waterscheiding tussen 350-600 na Chr. tot het aanleggen van de dijken in de 14de eeuw stonden grote delen van het jonge dekzandlandschap onder invloed van de IJssel en andere lokale waterarmen. De IJssel was een meanderende rivier, waarvan de hoofdgeul zich insneed in oudere lagen en zich daarbij geleidelijk verplaatste. Hierdoor ontstond een brede stroomgordel met restgeulen. In perioden van hoog water trad de IJssel regelmatig buiten de oevers en de stroomgordel. Na de bedijking vanaf de 14de eeuw nam de invloed van de IJssel af, maar vonden nog wel af en toe dijkdoorbraken plaats. Het landschap bleef daarna nog wel blootstaan aan overstromingen van lokale beken.

Bodemkunde

In algemene zin geldt dat op basis van de bodemsoorten vaak de globale ontginningsvolgorde van het landschap te bepalen is. De ontginning startte voornamelijk op de hogere dekzandgronden, waar in het vroeg-holoceen podzolgronden ontstonden. Podzolbodems zijn van nature relatief arm door uitspoeling van natuurlijke mineralen. Boeren troffen daarom vanaf de middeleeuwen maatregelen, om de bodems te verrijken en bruikbaar te maken. Zij bemesten de grond met plaggen vermengd met mest. Op deze wijze werd niet alleen de grond rond de nederzetting geschikt voor akkerbouw, maar groeide ook in hoogte. Een met plaggen bemeste akker bij een nederzetting wordt een 'es' of 'enk' genoemd. Hier bevindt zich bovenop de podzol soms een meer dan een meter dikke laag vruchtbare teelaarde, die ook plaggendek genoemd wordt. Onder een plaggendek zijn archeologische grondsporen vaak goed bewaard gebleven. Wanneer het plaggendek dikker is dan 50 cm is sprake van enkeerdgronden, wanneer het dunner is dan 50 cm spreekt men van laarpodzolgronden.

Op iets lager gelegen en daardoor wat vochtiger dekzandgebieden, zoals dekzandwellingen, zijn in de gemeente Deventer veelal veldpodzolgronden ontstaan. Deze werden vaak later ontgonnen dan de hogere enkeerdgronden en laarpodzolen. Vanwege het arme en vaak natte karakter zijn de gronden vroeger veelal gebruikt als heidegronden voor de schapen en het steken van plaggen voor de schaapskooien. Ze liggen veelal naast de bouwlanden (essen, enken). Hiervan is het plaggendek na verloop van tijd soms uitgebreid tot op de veldpodzolen, zodat ook deze als landbouwgrond in gebruik konden worden genomen.

In de nieuwe tijd zette de ontginning zich vanaf de (veld)podzolen door in de aangrenzende lagere en nattere landschappelijke delen, zoals beekdalen. Hier kon grondwater in tegenstelling tot op de podzolen niet wegspoelen, maar stagneerde juist, zodat zich hier beekerdgronden vormden. De schommelende waterspiegel maakte exploitatie van of bewoning op de gronden moeilijk, waardoor deze vaak als weide of woeste grond in gebruik waren. In de lagere en nattere landschappelijke delen zijn op enkele locaties poldervaaggronden en ooivaaggronden aanwezig. Ook zijn in het bestemmingsplangebied leemarme duinvaaggronden te vinden. Deze droge en minerarologisch arme gronden komen veel voor in de kustgebieden, maar ook in dekzandlandschappen. In deze bodems is vaak geen sprake van bodemvorming (podzolizatie).

Verwachtingswaarden op basis van fysische geografie

Uit de archeologische onderzoeken die plaats hebben gehad in de gemeente Deventer kunnen op grond van geomorfologische en geologische kenmerken en de bodemgesteldheid verschillende landschappen worden onderscheiden die ieder een eigen ontwikkeling en bewoningsmogelijkheden hebben gekend. De nieuwe verwachtingskaart heeft dan ook een sterk fysisch geografische basis, die recht doet aan de complexiteit van de ontstaansgeschiedenis van het landschap. De archeologische verwachtingskaart laat zien dat archeologische resten niet willekeurig over een gebied zijn verspreid, maar gerelateerd zijn aan bepaalde landschappelijke kenmerken of eigenschappen.

Binnen het landschap van de gemeente Deventer zijn geomorfogenetisch/ bodemkundig karakteristieke eenheden onderscheiden die zijn verdeeld over zeven geomorfologische hoofdeenheden. Aan alle geomorfogenetische eenheden is een profieltype gekoppeld. In dit profieltype zijn de verwachte sporendichtheid en de verwachte diepteligging van het archeologisch niveau en daarmee de mate van conservering meegenomen. Deze profieltypen zijn ingedeeld in een aantal verwachtingswaarden. Onder archeologische verwachting wordt de kans op het voorkomen van archeologische resten verstaan. Meer specifiek zegt een archeologische verwachting iets over de relatieve dichtheid waarin archeologische resten (vondst- en/of spoorcomplexen) binnen een landschappelijke eenheid kunnen voorkomen.

Op basis van geomorfogenetische kenmerken zijn drie verwachtingszones onderscheiden: zones met een hoge, middelmatige en lage verwachte dichtheid aan archeologische resten.

De gebieden die op de verwachtingskaart op basis van hun geomorfologische en bodemkenmerken een hoge, middelmatige of lage verwachting kennen, zijn op de beleidskaart opgenomen met respectievelijk beleidswaarde archeologie '3', '2' en '1'.

Beleidswaarde 3 - Hoge verwachtingswaarden

Dit betreft terreindelen waar op grond van landschappelijke kenmerken de hoogste dichtheid aan archeologische resten wordt verwacht (met name agrarische nederzettingen en grafvelden). Tot deze categorie moeten allereerst het hogere dekzandrelief, de rivierduinen en de hogere delen van de rivierterrasvlakte langs de IJssel worden gerekend.

Deze gebieden kunnen sporen en resten bevatten van menselijke activiteiten uit de prehistorie tot in de huidige tijd. Een deel van deze archeologische resten is overigens in de loop van de middeleeuwen afgedekt geraakt met een pakket eerdgronden en/of stuifzand. Onder de afdekkende bovenlaag kunnen nog relatief ongeschonden archeologische resten schuilgaan.

Beleidswaarde 2 - Middelmatige verwachtingswaarden

In deze gebieden wordt een lagere dichtheid aan archeologische resten (vindplaatsen) verwacht dan in zones met een hoge verwachting. Het gaat vooral om gebieden die in overgangszones (van hoog naar laag) liggen of waar anderszins op grond van de landschappelijke context geen aanleiding is er een zwaarder archeologisch belang aan toe te kennen. Binnen deze laatste categorie moeten bijvoorbeeld de lage dekzandruggen worden gerekend die geïsoleerd voorkomen te midden van grotere dekzandvlakten.

Beleidswaarde 1 – Lage verwachtingswaarden

Het betreft hier gebieden waar de dichtheid aan archeologische resten op basis van fysisch kenmerken klein wordt geacht. Het gaat vooral om lager gelegen en van oudsher nattere gronden die gedurende langere tijd weinig aantrekkelijk waren om een bestaan op te bouwen, waardoor er naar verwachting slechts een geringe accumulatie van archeologische resten en sporen is opgetreden. Verder geldt hier dat eventueel aanwezige structuren, objecten en sporen moeilijk met een inventariserend (prospectief) archeologisch onderzoek zijn op te sporen. Toch kan de aanwezigheid van archeologische resten in gebieden met een lage archeologische verwachting niet worden uitgesloten, zoals blijkt uit bekende vindplaatsen.

2. Historische elementen en verwachting

Op de nieuwe archeologische verwachtingskaart voor de gemeente Deventer is voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd niet altijd de fysische geografie doorslaggevend voor de verwachtingswaarde. Zeker in deze periode slaagt de mens er steeds meer in de natuur naar zijn hand te zetten waardoor het verband tussen landschappelijke mogelijkheden en locatiekeuze steeds minder goed in een model te vatten is. Juist voor deze periode zijn historische bronnen beschikbaar op basis waarvan veel elementen goed kunnen worden gelokaliseerd. Daarom zijn op basis van historische bronnen (zoals kaarten) locaties van historische elementen met een hoge verwachting aangewezen, waar archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd worden verwacht.

Deze verwachting is weer vertaald in het beleidsregime van de nieuwe beleidskaart en heeft geleid tot de waarden zoals opgenomen in dit bestemmingsplan.

In het bestemmingsplangebied is een groot aantal verschillende historische elementen bekend, de belangrijkste typen worden hier kort genoemd. Een gedetailleerdere beschrijving van de historische elementen en de onderbouwing van de hieraan gekoppelde beleidscategorieën is te vinden in de rapportages bij de archeologische verwachtingskaart¹ en de archeologische beleidskaart². Deze rapportages maken daarmee onderdeel uit van de onderbouwing bij dit bestemmingsplan.

Boerderijen

De bestaande verwachtingskaart van de gemeente Deventer uit 2006 bevatte al een overzicht van de uit historische bronnen bekende boerderijen. Rond alle boerderijen die vóór 1900 dateerden, werd een buffer gehanteerd met een diameter van 100 m. Op basis van historisch-geografisch onderzoek uit de periode 2004-2008, aangevuld met resultaten van opgravingen, is deze laag verder gedetailleerd. Bij dit onderzoek zijn de boerderijen op basis van hun bestaansgeschiedenis zoveel mogelijk ondergebracht in een periodisering waarbij de verschillende perioden een eigen buffer kennen³. Voor boerderijen die ontstonden tussen 800 en 1300 wordt een buffer met een diameter van 200 m aangehouden. De buffer van 200 meter voor de middeleeuwse erven is gebaseerd op het feit dat zich in de omgeving van de bestaande boerderij sporen van voorgangers kunnen bevinden. Tot ongeveer 1300 vond regelmatige nieuwbouw van boerderijen plaats omdat de dragende constructie van het gebouw direct in het zand geplaatst was en de palen dus wegrotten. Na enkele decennia werd op enige afstand van de oude boerderij een nieuwe gebouwd. Sporen van de oudere boerderijen en de structuren die daarbij hoorden zoals bijgebouwen en waterputten, kunnen, tot op 200 m van het latere erf gevonden worden.

---

¹ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

² Vermeulen, 2015.

³ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013, 19-30.

Voor boerderijen die pas na 1200 à 1300 ontstonden geldt een ander verhaal. Door een nieuwe vorm van fundering – op poeren of stiepen – hoefden gebouwen veel minder vaak vernieuwd te worden. Er vond dus minder vaak een verplaatsing plaats, als dat al voorkwam. Rond de erven die tussen 1300 en 1832 ontstonden, is daarom een buffer van 50 meter gelegd. Die buffer is voldoende om de totale omvang van het erf te vatten. Voor erven die tussen 1832 en 1900 dateren kan de kadastrale kaart 1832 niet als uitgangspunt worden gehanteerd. Hier is de huidige Gemeentelijke Basiskaart het uitgangspunt voor het bepalen van de locatie. Rond de kern van het erf is een buffer gelegd van 25 m waarbinnen de resten van het erf te verwachten zijn. Dit erf kent net als de kernzone van de overige erven beleidswaarde '4'. Voor alle boerderijbuffers, ongeacht de datering, geldt dat daar waar de buffer overlapt met voor bewoning ongeschikte gebieden, zoals beekdalen, deze delen uit de buffers gesneden zijn. Daardoor hebben de buffers lang niet allemaal meer een ronde vorm.

Feitelijk kennen de boerderijbuffers een gevarieerde verwachting. In de kern van de buffer, waar de boerderij rond 1832 lag, is de verwachting hoog. Daarom wordt in een zone van 50 m rond het centrale punt van het erf waarde '4' gehanteerd. Hier kennen ingrepen vanaf 200 m² een onderzoeksplicht. Tussen 100 en 200 m² wordt een meldingsplicht gehanteerd.

Voor het restant van de buffer (50-100 of 50-200 m) geldt dat de kans op sporen aanzienlijk is maar dat lang niet de gehele buffer even intensief zal zijn gebruikt. De kans op archeologische resten wordt in grote mate bepaald door de landschappelijke en hoogteligging. Over het algemeen geldt dat de boerderijen zich vanaf de late middeleeuwen van de hogere delen van het landschap naar de lagere delen verplaatsten. Dit betekent dat de meeste sporen van voorgangers aangetroffen zullen worden in de zone tussen de locatie van de boerderij in 1832 en de veelal hoger gelegen (landbouw) gronden. De archeologische verwachting van het deel van de buffer dat lager ligt dan de locatie van de boerderij is substantieel geringer dan die van het hogere deel. Over het algemeen kennen juist deze hoge delen op basis van hun fysisch geografische ligging al een hoge verwachting (waarde 3). Deze blijft voor deze hogere delen leidend. Hier geldt dat onderzoek vanaf 500 m² verplicht is en dat tussen 200 en 500 m² een meldingsplicht geldt. Het beleidsregime is hier flexibeler dan in de kern van het erf maar nog steeds relatief strikt.

Voor de lager gelegen delen van de buffer geldt dat de fysisch geografische verwachting (laag of middelmatig) in het geval van een lage verwachting onvoldoende recht doet aan de kans op archeologische resten. Daarom wordt voor die delen van de boerderijbuffer die een lage verwachting kennen, de verwachting verhoogd naar middelmatig (beleidswaarde '2'). Bij delen van de buffer die op basis van de fysische geografie al een middelmatige verwachting hadden, blijft deze eenvoudigweg gehandhaafd. Hierdoor kennen de delen van de boerderijbuffer waar de kans op sporen het grootst is een relatief strikt regime maar geldt voor de delen waar deze kans lager ligt het regime van waarde '2'. Hier geldt tussen 1.000 en 2.500 m² slechts een meldingsplicht. Pas bij ingrepen boven de 2.500 m² is archeologisch onderzoek verplicht.

Landgoederen en havezaten

Deze categorie bestaat voor het grootste deel uit landgoederen, daarnaast zijn ook enkele havezaten opgenomen.

Contour

Landgoederen kennen over het algemeen een grote oppervlakte waarbinnen slechts beperkte delen zo waren ingericht dat archeologisch onderzoek hier een meerwaarde kan bieden. Grote delen van landgoederen waren immers als landbouwgebied in gebruik.

Daarom zijn de buitencontouren van de landgoederen wel meegenomen in de verwachtingskaart maar dit heeft niet geleid tot het naar boven bijstellen van de beleidswaarde.

Huizen

Binnen de landgoederen zijn wel deelgebieden aan te wijzen die een hogere verwachting kennen. De eerste groep is die van de hoofdgebouwen. Wanneer op de locatie van een dergelijk gebouw verstorende werkzaamheden plaatsvinden, is de kans op het aantreffen van relevante en interpreteerbare archeologische resten ook bij kleine ingrepen al zeer groot. Daarom is hier beleidswaarde '5' gehanteerd.

Details

Binnen het terrein van een landgoed liggen vaak deelgebieden waar archeologisch onderzoek wel kan bijdragen aan de kennis over het landgoed.

Op basis van de verwachte sporendichtheid zijn verschillende typen elementen onderscheiden die elk een eigen waarde hebben meegekregen. Voor bijgebouwen geldt dat wanneer op de locatie van een dergelijk gebouw versturende werkzaamheden plaatsvinden de kans op het aantreffen van relevante en interpreteerbare archeologische resten ook bij kleine ingrepen al zeer groot is. Daarom is hier beleidswaarde 5 gehanteerd. Voor de delen van erven buiten de hoofd- en bijgebouwen geldt dat de sporendichtheid hier kleiner is, waardoor de kans dat in een kleine ingreep archeologische sporen worden aangetroffen ook geringer is. Daarom wordt hier geen buffer gehanteerd en geldt hier beleidswaarde '3'.

Voor landschapselementen geldt dat archeologisch onderzoek alleen bij grote oppervlakten een meerwaarde zal geven. Daarom wordt geen buffer gehanteerd en geldt hier beleidswaarde '2'.

Versterkingen

Het betreft hier verschillende typen verdedigingswerken waarvan de locatie grotendeels is vastgesteld op basis van historisch kaartmateriaal.⁴ De eerste groep bestaat uit locaties die slechts een kleine oppervlakte kennen en waarvan de locatie vrijwel exact kan worden bepaald. Hierbij moet worden gedacht aan kierenbelten en landweerversterkingen zoals de Swormertoren. Omdat het hier feitelijk om waarden in plaats van verwachtingen gaat is voor deze groep beleidsvariant waarde '6' (voor de monumentwaardige kierenbelten waarde '7') gehanteerd. Een tweede groep bestaat uit elementen met een iets grotere oppervlakte en een wat lagere verwachte sporendichtheid. Hieronder vallen de mogelijke legerkampen uit de Tachtigjarige Oorlog en enkele andere omgrachte terreinen. Voor deze groep geldt waarde '4'.

Voor de landwerken is in opdracht van de gemeente Deventer aanvullend historisch geografisch onderzoek uitgevoerd.⁵ Landwerken zijn verdedigingsstelsels van aarden wallen, greppels en op sommige plaatsen palissaden, die land en vee moesten beschermen tegen invallen van buitenaf. Op basis van het historisch geografisch onderzoek is de locatie van een groot aantal mogelijke landweer tracés bepaald. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen zekere, waarschijnlijke en indicatieve tracés. Aan de zekere en waarschijnlijke tracés is beleidswaarde '3' toegekend.

Overige historische elementen

Dit is feitelijk een soort restgroep die bestaat uit een breed scala van historische gebouwen en complexen die niet in één van de bovenstaande lagen zijn ondergebracht.⁶ Er is een grote groep van bijzondere gebouwen waarvan de locatie met relatief grote zekerheid kan worden bepaald. Hieronder vallen bijvoorbeeld kerken, tolhuizen en herbergen. Wanneer op de locatie van een dergelijk gebouw versturende werkzaamheden plaatsvinden, is de kans op het aantreffen van relevante en interpreteerbare archeologische resten ook bij kleine ingrepen al zeer groot. Daarom kennen deze locaties beleidswaarde '5'. Tot slot zijn er nog een aantal elementen waarvan de locatie moeilijker te bepalen is en/of die een grotere oppervlakte en kleinere sporendichtheid kennen. Voorbeelden zijn de moestuinen en *horrea* (graanschuren) die op de vroegste kaarten van de stad buiten de poorten zijn afgebeeld. Op basis van de relatief lage trefkans en geringe sporendichtheid wordt hier beleidswaarde '3' gehanteerd.

Infrastructuur

Op basis van historisch geografische bronnen, in het bijzonder de kadastrale minuutplannen van 1832 en de topografische kaarten van omstreeks 1900 zijn structuren in kaart gebracht. Aan wegen en waterlopen is geen aparte archeologische beleidswaarde gekoppeld. De locaties van de dijken zijn veelal met zekerheid te bepalen maar om zinvol archeologisch onderzoek te kunnen uitvoeren is een relatief grote ingreep nodig. Daarom kennen de dijken beleidsregime waarde '3'. Bij bruggen, voordes, sluisen en stuwen gaat het om relatief kleine puntlocaties waarvan de locatie vaak slechts met een beperkte zekerheid kan worden bepaald. Daarom wordt een relatief groot gebied aangewezen waarbinnen zich een feitelijk maar kleine vindplaats bevindt. Hoewel een kleine ingreep theoretisch tot een aanzienlijke verstoring kan leiden, is de kans dat een kleine ingreep precies de sporen aansnijdt klein. Daarom wordt hier waarde '4' gehanteerd.

---

⁴ Vermeulen, 2015, 24-25.

⁵ Brokamp, 2013.

⁶ Vermeulen, 2015, 26-27.

Tweede Wereldoorlog

Sporen uit de Tweede Wereldoorlog worden pas sinds enkele jaren gezien als volwaardig onderdeel van het bodemarchief. Voor Deventer zijn deze resten in 2013 in kaart gebracht.⁷ Hierbij is een signaleringskaart opgesteld van activiteiten uit de Tweede Wereldoorlog die sporen hebben nagelaten in de bodem. Alleen die locaties waar archeologisch onderzoek naar verwachting een meerwaarde kan hebben, zijn op de verwachtingskaart van RAAP opgenomen.⁸

Relatief kleine elementen waarvan de locatie goed kan worden bepaald zoals betonnen verdedigingswerken, geschutopstellingen en allerlei gebouwen hebben beleidswaarde '4' toegewezen gekregen.

Elementen met een relatief grote oppervlakte zoals bijvoorbeeld loopgraven, tankgrachten en opstelplaatsen voor artillerie kennen veelal een lage sporendichtheid en vooral grootschaliger ingrepen tonen de sporen in samenhang. Daarom is hier het soepele vrijstellingsregime waarde '2' gehanteerd.

3. Archeologische waarden

Op basis van archeologische onderzoeken, variërend van kleine waarnemingen tot proefsleuven en grootschalige opgravingen, kunnen verschillende terreinen worden aangewezen waar met zekerheid sprake is van archeologische resten. Vindplaatsen waar de archeologische sporen met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid buiten de al onderzochte locatie doorlopen, krijgen de beleidsstatus van terrein met archeologische waarden.⁹ Hieronder bevinden zich ook vindplaatsen waar bijvoorbeeld wel proefsleuvenonderzoek heeft plaatsgevonden maar waar door omstandigheden het definitief onderzoek (nog) niet is uitgevoerd. Omdat het locaties betreft waar vrijwel zeker sporen en vondsten aanwezig zijn, wordt hier beleidswaarde '4' gehanteerd.

Door de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) zijn enkele terreinen van hoge archeologische waarde en een terrein van archeologische betekenis aangewezen. In de praktijk blijkt veelal dat de methoden waarop deze aanwijzingen van terreinen zijn gebaseerd niet afwijken van de methoden die in de verwachtingskaart zijn gehanteerd. In veel gevallen gaat het om verwachtingswaarden in plaats van waarden. Bij de totstandkoming van de beleidskaart is gecontroleerd in hoeverre de terreinen van hoge archeologische waarde en archeologische betekenis ook uit de verwachtingskaart naar voren komen. Daar waar de waarden van de RCE ook uit de verwachtingskaart naar voren komen, zijn zij niet apart opgenomen op de beleidskaart maar verwerkt in de betreffende laag. Daar waar het werkelijk waarden betreft die gebaseerd zijn op onderzoek zijn ze apart opgenomen in de lijst met archeologische waarden.¹⁰

4. Verstoringen

Als gevolg van forse ingrepen zoals bijvoorbeeld afgraven of ontgronden, nieuwbouw met kelders, stallen met gierkelders, omvangrijke infrastructuur zoals spoorwegen en kanalen en opgravingen uit het verleden zijn sommige terreinen zodanig aangetast dat betwijfeld kan worden of zich nog archeologische waarden in de bodem bevinden. In die gebieden waar de bodem diep verstoord is, mag worden aangenomen dat er geen belangrijke archeologische sporen (meer) aanwezig zijn.

Voor deze gebieden geldt geen archeologische verwachting meer: waarde '0'. Deze locaties hebben dus op de bestemmingsplankaart geen 'dubbelbestemming archeologie' meer. Binnen terreinen met beleidswaarde '0' gelden geen archeologische voorwaarden, ongeacht de oppervlakte van de ingreep.

5. Literatuur

Brokamp, B., 2013. *Landweren bij Deventer. Een historisch geografisch onderzoek naar de laat-middeleeuwse verdedigingslinies in de gemeente Deventer. Interne Rapportages Archeologie Deventer 65*, Deventer.

---

⁷ Vermeulen, 2013.

⁸ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

⁹ Vermeulen, 2015, 59-61.

¹⁰ Vermeulen, 2015, 32, 57-58

Vermeulen, B., 2015. *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid. Interne Rapportages Archeologie Deventer (=IRAD) 74.* Gemeente Deventer.

Vermeulen, B., 2013. *Het begraven oorlogsverleden van Deventer. Een archeologisch verwachtingsmodel voor sporen uit de Tweede Wereldoorlog. Interne Rapportages Archeologie Deventer 64,* Deventer.

Willemse, N.W., L.J. Keunen & S. van der Veen, 2013. *Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer. RAAP Rapport 2571,* Zutphen.